

حل المسائل‌ها؛ مانع یادگیری دانش‌آموزان

حل المسائل؛ پاسخ همه سوالات سخت کتاب ریاضی را داشت، اما برای دانش‌آموزان قدیمی جزو کتاب‌های ممنوعه بود، فقط دست دانش‌آموزان تنبل پیدا می‌شد و همه را ترسانده بودند که اگر از حل المسائل استفاده کنید، تنبل می‌شوید.

به گفته وزیر آموزش و پرورش، برخی کتاب‌های کمک‌آموزشی به منزله تعطیل کردن فکر دانش‌آموزان است. حل المسائل‌ها؛ مانع یادگیری دانش‌آموزان

اسمش رویش بود: حل المسائل؛ پاسخ همه سوالات سخت کتاب ریاضی را داشت، اما برای دانش‌آموزان قدیمی جزو کتاب‌های ممنوعه بود، فقط دست دانش‌آموزان تنبل پیدا می‌شد و همه را ترسانده بودند که اگر از حل المسائل استفاده کنید، تنبل می‌شوید.

این روزها اما اسمش عوض شده؛ می‌گویند کتاب‌های کمک‌آموزشی. ظاهراً فقط قرار است کمک دست دانش‌آموزان باشد و نه بیشتر، اما این خبرها نیست، خصوصاً که داد وزیر آموزش و پرورش هم از چاپ و انتشار بی‌ضابطه این دست کتاب‌ها درآمده است.

حمیدرضا حاجی‌بابایی روز گذشته حرف آخر را همان اول زد و به فارس گفت: برخی کتاب‌های کمک‌آموزشی به منزله تعطیل کردن فکر دانش‌آموزان است و به فکر کردن آنها کمک نمی‌کند.

بهانه صحبت‌های او تبلیغات کتاب‌های آموزشی پایه ششم ابتدایی بوده است. هنوز کلاس‌های درسی ششم ابتدایی شروع نشده، اما ظاهراً موسسات آموزشی تبلیغات کتاب‌های کمک‌آموزشی‌شان را شروع کرده‌اند.

وزیر آموزش و پرورش بر همین اساس می‌گوید: ایرادی نمی‌بینیم که کسی به کمک ما بیاید، ولی درست کمک کند؛ به این معنی که کتاب‌های کمک‌آموزشی باید دانش‌آموز را به فکر بیشتر وا دارد.

البته گله حاجی‌بابایی از کتاب‌های آموزشی بیشتر از این حرف‌هاست، چرا که کار به جاهای باریک‌تر هم رسیده و به گفته او، در شورای عالی آموزش و پرورش قانونی مصوب شده و در اختیار سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی قرار گرفته است تا بر اساس آن بر روند تولید و توزیع این کتاب‌ها نظارت شود.

گاهی پای مدرسه در میان است

استفاده از برخی کتاب‌های آموزشی که اتفاقاً همان حکایت حل المسائل را دارد، علاوه بر آموزش و پرورش به نظارت اولیای خانه و مدرسه هم نیاز دارد.

برخی والدین ترجیح می‌دهند برای پیدا کردن سوالات فرزندشان به این کتاب‌ها مراجعه کنند و از برخی مدارس هم شنیده می‌شود که در معرفی این کتاب‌های بی‌نقش نیستند، تا جایی که نایب‌رئیس پیشین کمیسیون آموزش و تحقیقات مجلس گفته بود: الزام به استفاده از کتاب‌های کمک‌آموزشی برای دانش‌آموزان موجب از بین رفتن اثر تربیتی و آموزشی این کتاب‌ها شده و به معنای آن است که نگاه و هدف، همان کسب درآمد است.

غلامحسین مسعودی‌ریحان موضوع را در آخرین روزهای مجلس هشتم این گونه مطرح کرده بود: اگر متون درسی برای دانش‌آموزان کفایت می‌کند، دیگر چه نیازی به کتاب‌های کمک‌آموزشی وجود دارد و اگر استفاده از این کتاب‌ها از سوی دانش‌آموزان ضروری است، پس حتماً اشکالاتی در متون درسی وجود دارد.

به گفته او، اگر تدوین‌کنندگان کتب درسی به این نتیجه رسیده‌اند که سطح علمی این متون برای دانش‌آموزان مناسب و کافی است، پس نباید لزومی به ارائه کتاب‌های کمک درسی شود.

کم‌کاری معلمان

شاید راحت باشد که انگشت اتهام استفاده از این کتاب‌های کمک‌آموزشی را فقط سمت دانش‌آموزان بگیریم اما اگر منصفانه ببینیم باید از سوی اولیای مدرسه و خصوصاً معلمان بر استفاده نکردن از برخی از این کتاب‌های آموزشی تأکید فراوان شود. بخصوص که آموزش و پرورش پیش از این اعلام کرده که 50 درصد کتاب‌های کمک درسی موجود در بازار غیراستاندارد است و باعث رواج فرهنگ

حفظ کردن به جای یادگیری و سبب رکود ذهنی دانش‌آموزان می‌شود.

بازار آشفته و به دور از اهداف آموزشی کتاب‌های کمک‌آموزشی غیراستاندارد و نیازهای کاذب ناشی از آزمون سراسری دانشگاه‌ها، دانش‌آموزان را هر چه بیشتر به استفاده از کتاب‌های کمک‌درسی ترغیب کرده است.

حجت‌الاسلام محمدیان، معاون پژوهش و برنامه‌ریزی درسی وزارت آموزش و پرورش در این خصوص گفته است: برخی معلمان برای کم و آسان کردن کار خود در کلاس از کتاب‌های کمک‌درسی استفاده می‌کنند که تخلف است.

وی با بیان این که کتاب‌های کمک‌درسی غیراستاندارد به جای کمک به فرآیند آموزش موجب اخلال این فرآیند می‌شود، معتقد است: کتاب‌های کمک‌درسی باید در ساعات غیر رسمی تدریس شود و از کتاب‌های کمک‌درسی استاندارد- که در پایان کتاب‌های درسی معرفی شده است- استفاده شود.

به گفته محمدیان، مطالب آموزشی مناسب برای دانش‌آموزان هر پایه در کتاب‌های درسی آورده شده است و کتاب‌های کمک‌درسی غیراستاندارد مفاهیم اضافی به دانش‌آموزان تحمیل می‌کند و موجب اخلال در فرآیند تربیتی و آموزشی می‌شود.

معاون پژوهش و برنامه‌ریزی درسی وزارت آموزش و پرورش به اجرای طرح ساماندهی کتاب‌های کمک‌آموزشی اشاره و اظهار می‌کند: این طرح از سال‌های گذشته برای معرفی و استانداردسازی کتاب‌های کمک‌درسی آغاز شده و به موفقیت‌هایی خوبی نیز دست یافته است و با اجرای این طرح، کتاب‌های کمک‌درسی نامناسب معرفی و از انتشار کتاب‌های آموزشی استاندارد حمایت می‌شود. حالا که همه می‌دانند این کتاب‌ها بیشتر به ضرر دانش‌آموزان است، بهتر است مسئولان آموزش و پرورش از توصیه‌ها بکاهند و در عمل هم از تولید و چاپ این کتاب‌ها خودداری کنند و در مدارس نسبت به مضرات استفاده از این کتاب‌ها هم به دانش‌آموزان و هم به معلمان هشدار دهند.

مستوره برادران نصیری / گروه جامعه